

הדפסה במדבר | במבצע נועז שיצא לדרך, הודפס ספר התניא בבסיס צבאי

הדפסת התניא ההיסטורית כבשה את פאיד

בזה אחר זה, אל עשרות מפקדות, מוצבים ובונקרים שהיו ברחבי המדבר הגדול והנורא, רקדו עם החיילים, אמרו עמם 'לחיים', הניחו תפילין וביחד יצאו במחול חסידי שמח.

בעיצומו של החורף, כאשר נדמה היה שגם חסידי חב"ד כבר החלו שבים לשגרה מסוימת, הגיעה לפתע מהרבי הוראה בלתי שגרתית.

הרב חודקוב מזכירו של הרבי,

מצב הרוח של החיילים לא היה שפיר, נוכח האבדות הכבדות שספגו חיילינו, ביבשה ובאוויר.

חסידי חב"ד היו עסוקים עד למעלה מראש במבצע יום הכיפורים – מבצע אותו יזם הרבי מה"מ שבועות ספורים קודם לכן, במטרה להרים את המוראל של החיילים, להפריח בהם רוח של תקווה ולקרנם אל אביהם שבשמים. אלו הגיעו בגלים רצופים,

רבעים שנה חלפו מאז תמו הקרבות הקשים של מלחמת יום הכיפורים, הסכמי הפסקת האש נחתמו, ואף על פי כן, אלפי חיילי סדיר ומילואים לא שוחררו לביתם ולמשפחתם, והם נותרו במדבר סיני במצב 'הכן' לשמור על הגבולות מול האויב המצרי, חלקם חשופים בצריח וחלקם מחופרים בשוחות ובבונקרים.

ב'פאיד' שמעבר לתעלת סואץ, זמן קצר לאחר כיבוש המקום על ידי חיילי צה"ל

במסע מפרך וארוך הגיעה משלחת מיוחדת עם מכונות דפוס וגנרטורים אל בסיס צה"ל בפאיד, בתוככי השטח המצרי, ודאגה להגשים את רצונו של הרבי • מסיבת עיתונאים מיוחדת כונסה בבית העיתונאים בתל אביב, לא בלי תקלות... • ארבעים שנה להדפסת מהדורת התניא המיוחדת על פי הוראה מפורשת של הרבי ובהשתתפות מזכירו הרב ניסן מינדל • י"ט כסלו תשל"ד - תשע"ד

מאת שניאור זלמן ברגר

לנצח

יש להשיג אישורים מגורמים צבאיים, וכן השגת קו חשמל באמצע המדבר להפעלת המכונות...

המכשולים הצפויים הללו, כמו גם מכשולים שהתגלו באופן בלתי צפוי תוך כדי המבצע, לא גרמו לחסידים להרים ידיים; מול עיניהם עמדה רק מטרה אחת ויחידה: לבצע את הוראת הרבי באופן מושלם, ולהדפיס תניא וסידור מעבר לתעלת סואץ.

מבקש – יש לבצע מיידית את ההוראה, גם אם יישומה היה בגדר קושי עצום, על גבול חלום מתוק.

עיקר הבעיות היו לוגיסטיות: כיצד ישנעו מכונות דפוס ודפסים לפאיד שמעבר לתעלת סואץ. לא מדובר בחצי האי סיני, אלא בצדה השני של התעלה, בתוככי מצרים. הדרך עד פאיד נמשכה שעות ארוכות, רובה דרך חולות המדבר הטובעניים. בנוסף לכך

התקשר אל ר' שלמה מיידנצ'יק יו"ר ועד כפר חב"ד ומחשובי עסקני חב"ד, והעביר לו הוראה קצרה על מבצע מיוחד: יש להדפיס תניא וסידור בפאיד שמעבר לתעלת סואץ.

ר' שלמה מיידנצ'יק הבין מיד כי ההוראה הגיעה היישר מהרבי, אך את הסיבה להדפסת התניא בפאיד בעיצומה של מלחמה, הוא לא ידע; אולם למי היה זמן לחשוב, אם הרבי

תניא מהדורת פאיד (דף השער)

תהילים מהדורת פאיד

סידור מהדורת פאיד

על פניו, המטרה הגלויה הנראית לעין הייתה שיש בכך משום חיזוק החיילים באמצעות פעולה רוחנית.

למבצע הנועז גוייס ה"פורד טרנזיט" של ועד כפר חב"ד על נהגו, מזכיר הוועד ר' מאיר פריימן. אל המשימה המורכבת הצטרפו גם ר' מני וולף מנהל הוצאת הספרים קה"ת, ר' שלמה מיינדנצ'יק וכן מזכירו של הרבי, הרב ניסן מינדל שביקר באותה עת בארץ הקודש בביקור נדיר ומיוחד. אל הנסיעה הצטרפו אנשי דפוס מדפוס "יד החמשה" בכפר חב"ד וכן איש כפר חב"ד ר' שמואל (מוליק) ריבקיין. על הרכב הועמסו מכוונות דפוס מדפוס "יד החמשה", וכן גנרטור שאמור היה לספק חשמל למכוונות.

ר' מאיר פריימן, חסיד נלהב, נרתם בכל לבו לצורך המשימה על אף שרק לא מזמן שב בעצמו מהחזית בסיני, אך בידעו כי כשמדובר בהוראה של הרבי, אין חכמות.

לא עצרו אותו לא הזמן הארוך, לא עייפות ולא כל צורך אישי אחר. הוא נהג כעשרים שעות רצופות ללא הפסקה לכפר חב"ד ובחזרה, והביא עמו גנרטור כדי שתהיה אספקת חשמל סדירה להדפסה.

הוא אף דאג לכל הפרטים הטכניים עד שמלאכת ההדפסה בוצעה על הצד הטוב ביותר.

הדפסת התניא בפאיד. מימין לשמאל: המדפיס ר' ירט, ר' מאיר פריימן, ר' שלמה מיינדנצ'יק, ר' שלמה לינצ'ר מצוות המדפיסים, ר' מני וולף

”מלאכת ההדפסה נעשתה בבסיס התובלה והאספקה שהיה בפאיד, שם עמד בית כנסת שלידו הוצבו חלקי מטוס מיג מצרי שהופל. בבית הכנסת הודפסו התניא והסידור (ועל פי הוראת הרבי היה זה סידור שכלל גם תהילים). מפקד הבסיס שנתן גם את האישורים כולם, היה ר' חיים צבי ליפסקר, מחשובי חסידי חב"ד בפתח תקוה

בבית כנסת בפאיד בעת הדפסת התניא. מימין לשמאל: מזכירו של הרבי ר' ניסן מינדל, מפקד הבסיס ר' חיים צבי ליפסקר, ר' שלמה מיידנצ'יק

דרך מלחמה

הנסיעה עצמה נמשכה כעשר שעות, רובה ככולה בדרכים ארוכות ומפרכות. מפאת חשיבות המבצע ודחיפותו, הנסיעה נעשתה כמעט ללא עצירות. לימים סיפר ר' שלמה מיידנצ'יק על הדרך למבצע הדפסת התניא בפאיד:

"נסענו דרך ארוכה עד לחזית זו הייתה דרך של מלחמה. לאורך כל הדרך ראינו הרוגים מצריים רבים המוטלים בצדי הדרכים. כן ראינו טנקים ורכבים צבאיים מפויחים שעמדו מיותמים. מהומה גדולה שררה במדבר סיני באותם ימים, ואנחנו נסענו שם ללא כל הגבלות מצד הצבא. "כשהגענו לפאיד, נפגשנו עם האלוף אריאל שרון, שהתפרסם בגבורתו לאחר שצלח את תעלת סואץ ואיגף את המצרים בתרגיל מלחמתי מבריק. הסברתי לו כי באנו לחזק אותו ואת חייליו על ידי הדפסת תניא, שהיא פעולה רוחנית. הוא היה ברגש של התעוררות והסכים בשמחה. ידעתי שלאחר ששרון נתן לנו גיבוי מלא, אין עוד צורך באישורים לשהייה במקום כמו גם להדפסה".

מפגש משפחתי מפתיע אירע בעת שהגיעו החסידים לפאיד. גיסו של ר' מאיר פריימן, הלא הוא ר' שמעון בקרמן, שירת באותם ימים באותו מקום. לפתע פתאום ראה לנגד עיניו את גיסו היקר כמו גם אישים חב"דיים מכפר חב"ד.

"יום אחד אני שומע פתאום מוזיקה חסידית. יצאתי לראות במה מדובר, ופתאום אני רואה את גיסי ר' מאיר מגיע עם חסידים נוספים, בהביאם עמם מכונה ופלטות להדפסת התניא. קל לתאר עד כמה לא היה גבול להתרגשות".

מלאכת ההדפסה נעשתה בבסיס התובלה והאספקה שהיה בפאיד, שם עמד בית כנסת שלידו הוצבו חלקי מטוס מיג מצרי שהופל. בבית הכנסת הודפסו התניא והסידור (ועל פי הוראת הרבי היה זה סידור שכלל גם תהילים). מפקד הבסיס שנתן גם את האישורים כולם, היה ר' חיים צבי ליפסקר, מחשובי חסידי חב"ד בפתח תקוה – והוא עשה ככל יכולתו לסייע למלאכת ההדפסה, כפי שסיפר ר' שלמה מיידנצ'יק:

"התניא והסידור הודפסו בבסיס מרכז אספקה כשר' צבי ליפסקר מסייע ככל יכולתו להיערכות מסביב. הייתה זו הדפסת המהדורה השבעים וחמש של ספר התניא. מלאכת ההדפסה נערכה בתוך קשיים טכניים רבים כמו אספקת חשמל לא סדירה ועוד.

"בסיום ההדפסה יצאנו בריקוד חסידי נלהב עם חיילי הבסיס, ולא עזבנו את המקום לפני שהרב מינדל לימד את החיילים שיעור בספר התניא המיוחד".

בגלל ליקויים קלים שנמצאו במהדורה הראשונה, הורה הרבי להדפיס את התניא בשנית. ואכן קבוצת חסידים נסעה עם המכונות בשנית, והדפיסו מחדש את התניא במקום בו הודפס בראשונה.

עותקים ראשונים מהספר המודפס הוגשו לפרזיזנט מר זלמן שזר, וכן לרמטכ"ל דוד אלעזר ולאחיו אריאל שרון. בתקופה הבאה חולקו עותקים רבים לחיילים ששהו עדיין בחזיתות הדרום והצפון.

מלאכת ההדפסה נעשתה בבסיס התובלה והאספקה שהיה בפאיד, שם עמד בית כנסת שלידו הוצבו חלקי מטוס מיג מצרי שהופל. בבית הכנסת הודפסו התניא והסידור (ועל פי הוראת הרבי היה זה סידור שכלל גם תהילים). מפקד הבסיס שנתן גם את האישורים כולם, היה ר' חיים צבי ליפסקר, מחשובי חסידי חב"ד בפתח תקוה

מכל כלי התקשורת. או אז יחשפו בפניהם את הידיעה המרתקת על אודות הדפסת התניא מעבר לתעלת סואץ – אלא שטרם כונסה מסיבת העיתונאים התקבלה ההערכה כי אם תהיה מסיבת עיתונאים וכל כלי התקשורת יקבלו את המידע, הרי שהעיתונאים הגדולים כבר לא ימצאו לנכון לפרסם ידיעה ראויה בנידון.

לאחר לבטים, הוחלט לפרסם בשני העיתונים הגדולים 'מעריב' ו'ידיעות אחרונות', ולמחרת לקיים מסיבת עיתונאים בשעה 10 בבוקר. מכיון שבתקופה ההיא, העיתונאים הנזכרים היו "עיתוני ערב" המופצים רק בשעות אחר הצהריים והערב,

פרסומי ניסא ופרסומי תניא

הדפסת התניא עוררה את החיילים בפאיד בהתעוררות רוחנית כבירה, אך עסקני חב"ד הבינו כי באמצעות פרסום נכון בכלי התקשורת, יוכלו לגרום להתעוררות רוחנית חיובית בקרב רבים יותר. זו הסיבה שמאמצים מיוחדים הושקעו על מנת להביא לפרסום הידיעה.

ר' שלמה מיידנצ'יק ור' בערק'ה וולף, שניהם בעלי קשרים ענפים עם אנשי תקשורת ועיתונאים, קיימו התייעצות בנידון עם מביני דבר, והסיקו כי עליהם לערוך מסיבת עיתונאים אליה יוזמנו עיתונאים רבים

מסיבת העיתונאים. מימין לשמאל: ר' ברק'ה וולף, ר' משה סלונים, ר' מני וולף, ר' ירט המדפיס, ר' זושא וילימובסקי, ר' שלמה מייזנצ'יק, ר' צבי גרינוולד

קיוו שלא תהיה קנאה ותחרות בין העיתונים השונים. אלא שהתחרות הגדולה גרמה למערכות העיתונים להפיץ את הגיליונות החדשים בשעות מוקדמות יותר. העסקנים החב"דיים תלו תקוות כי עד השעה עשר בבוקר בה תכונס מסיבת העיתונאים, לא יגיעו העיתונים 'מערב' ו'ידיעות' לידי העיתונאים שיגיעו למסיבת העיתונאים... אך בפועל שוד ושבר!

לקראת השעה עשר בבוקר הגיעו ל"בית סוקולוב" בתל אביב – מבנה אגודת העיתונאים, בו נערכו מסיבות עיתונאים רבות – העסקנים החב"דיים: ר' שלמה מייזנצ'יק, ר' ברק'ה וולף, ר' זושא וילימובסקי, ור' משה סלונים ועמם אלו שעסקו במלאכת הדפסת התניא: ר' מני וולף ושניים מהמדפיסים מבית ספר למלאכה, וכן ר' צבי גרינוולד שבא לסייע בהסברה.

בהתקרב השעה היעודה הגיעו לבית סוקולוב, עיתונאים רבים בזה אחר זה, ובהם נציגי כלי תקשורת הבאים: ניו יורק טיימס, ג'רוזלם פוסט, ידיעות אחרונות, דבר, סוכנות עת"ם, רדיו קול ישראל, הצופה, שערים, וכן נציגי עיתונים יהודיים באירופה ובארצות הברית.

לתדהמת החסידים, התברר כי עיתון 'מערב' כבר הגיע לדוכנים, והעיתונאים שהגיעו מעודכנים כי

התפרסמה ידיעה נרחבת אודות הדפסת התניא, וחלק מהמוזמנים הביאו עמם את הגיליון החדש ובו הידיעה וכל המתאספים הביעו תמיהה רבתי, על מה ולמה נקראו, אם הידיעה כבר פורסמה?

אף על פי כן, החסידים לא התייאשו ונתנו את ההרגשה שאינם קשורים לפרסום ב'מערב', והחלו לדבר עם העיתונאים באווירה נינוחה ואפילו מלהיבה, וכך הבעיות נותרו מאחור.

לאחר חלוקת מנשרים ובהם הודעות לעיתונות אודות ההדפסה, נפתחה מסיבת העיתונאים החב"דית ההיסטורית בדברי ברכה מאת הרב צבי גרינוולד שאמר 'לחיים' עם העיתונאים. ר' שלמה מייזנצ'יק הידוע באמירותיו השנונות, זרק לעיתונאים כי ודאי לכתב של מעריב, לא חילקו 'לחיים'... העיתונאים קיבלו את הדברים באווירה טובה ור' צבי גרינוולד הסביר בפרוטרוט מהו ספר התניא וענין השליחות מהרבי להדפסת התניא. אחריו דיבר ר' שלמה מייזנצ'יק, שהסביר את הוראת הרבי להדפיס את התניא, וסיפר על הנסיעה הארוכה עד פאיד והדפסת התניא שם.

בפני העיתונאים הוצגו מכוונות הדפוס בהם הודפסו ספרי התניא בפאיד, ובהזדמנות זו נחשף כי בקרוב ספר התניא יודפס שוב בפאיד.

העיתונאים גילו התעניינות מיוחדת, ושאלו שאלות הקשורות לטיב ההדפסה וכיצד התבצעה ההדפסה מהצד הטכני, כאשר נמצאים במקום כה מרוחק.

בתום הדיבורים, אמרו כולם 'לחיים' ואז החלו שאלות בנושאים אחרים הקשורים לרבי ולמלחמה, כמו דעת הרבי על נסיגה מסיני. ור' בערק'ה וולף ציטט משיחות הרבי בענין זה.

שעות ספורות חלפו מתום מסיבת העיתונאים, ובמהדורות החדשות ברדיו כבר דיווחו על הדפסת התניא בפאיד, למחרת פורסמו הדברים גם בשאר כלי התקשורת הכתובים.

הנה הידיעה בעיתון 'דבר':

"ספר 'התניא' של חסידי חב"ד הודפס בפאיד לפי הוראת האדמו"ר. ספר התניא, הוא ספר היסוד של חסידות חב"ד, הודפס בפאיד שמערב תעלת סואץ. לפי הוראת הרבי מליובאביץ'.

ספר התניא, וכן ספר תהילים וסידור אשר הודפסו במכוונות דפוס מיוחדות שהובאו למטרה זו לפאיד, הוצגו אתמול בידי נציג חסידי חב"ד במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל אביב.

יו"ר כפר חב"ד שלמה מייזנצ'יק אמר, כי לפני כחודש הורה לו הרבי מליובאביץ' בטלפון לצאת לפאיד ולהדפיס שם את ספר התניא שיחולק

